

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2023.

Јануар 2024.

Садржај:

ЕКСПЕРТИЗА	3
1. Експертиза готовог новца.....	3
2. Експертиза ефективног страног новца	5
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	7

ЕКСПЕРТИЗА

1. Експертиза готовог новца

У 2023. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривено је 1.985 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

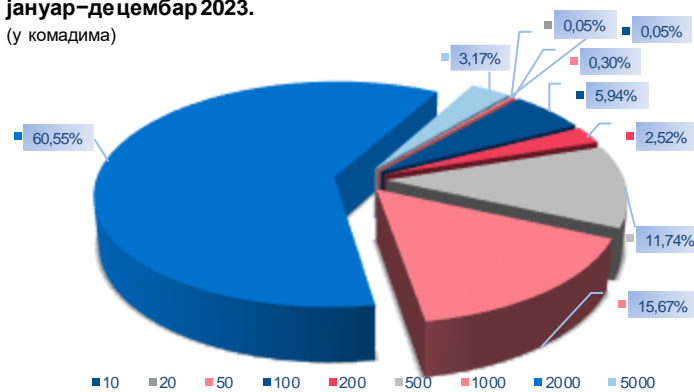
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2023. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	63	1.202	311	233	50	118	6	1	1	1.985
Учешће у %	3,17	60,55	15,67	11,74	2,52	5,94	0,30	0,05	0,05	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (60,55%), 1000 (15,67%) и 500 (11,74%) динара (Графикон 1).

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2023. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 87,96% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у посматраном периоду.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (75,87%) и од 5000 (9,94%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

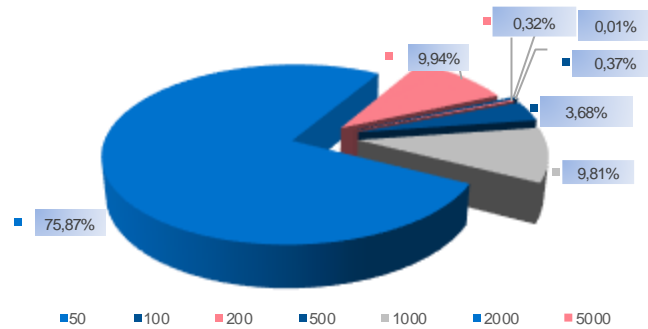
Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2023.
(у хиљадама RSD)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	315,00	2404,00	311,00	116,50	10,00	11,80	0,30	0,02	0,01	3168,63
Учешће у %	9,94	75,87	9,81	3,68	0,32	0,37	0,01	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 85,81% фалсификата готовог новца.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2023. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 3,40 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају, откривена су 6.953,43 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2023. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване, откривено је 1.026 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

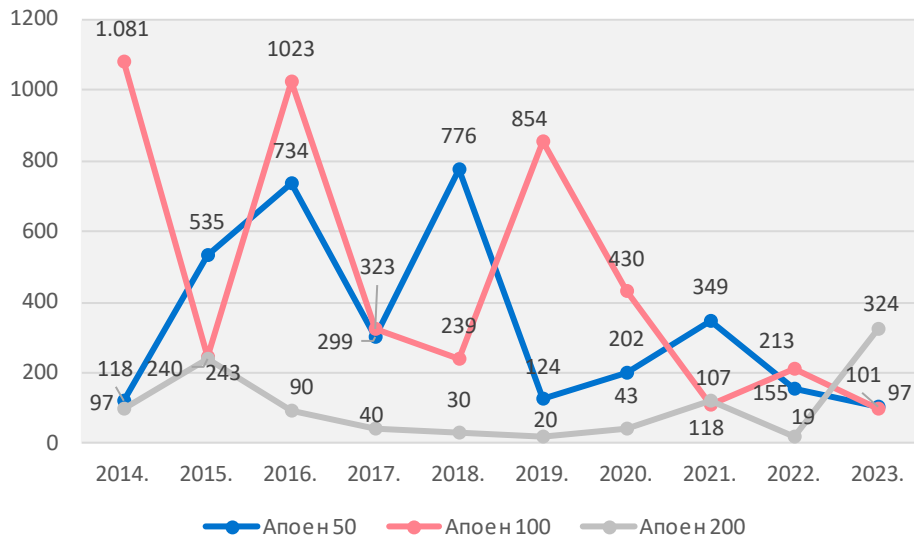
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2023. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Апоен													
Комада	61	324	97	101	18	5	5	611	310	101	411	4	1.026
Учешће у %	5,95	31,58	9,45	9,84	1,75	0,49	0,49	59,55	30,21	9,84	40,06	0,39	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је 611 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 200 и 50. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

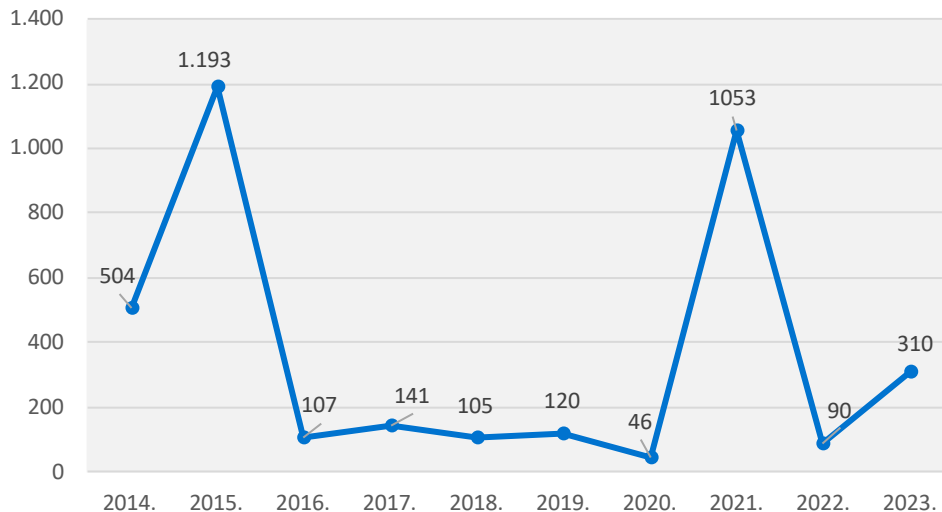
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Током 2023. године откривено је 310 комада фалсификата америчких долара у апоену од 100 долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчког долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

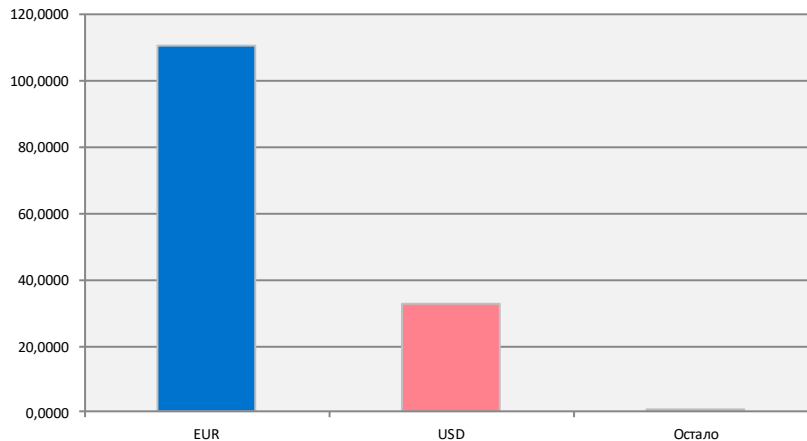

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чине два комада фалсификованих новчаница апоена од 20 британских фунти, један комад фалсификоване новчанице апоена од 100 швајцарских франака и један комад фалсификоване новчанице апоена од 100 конвертибилних марака.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2023.

(износ у хиљадама EUR)

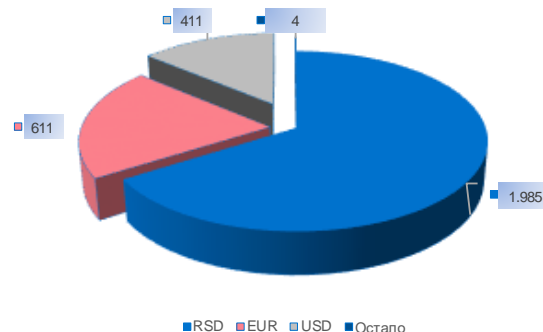
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 3.011 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено током 2023, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2023.

(у комадима)

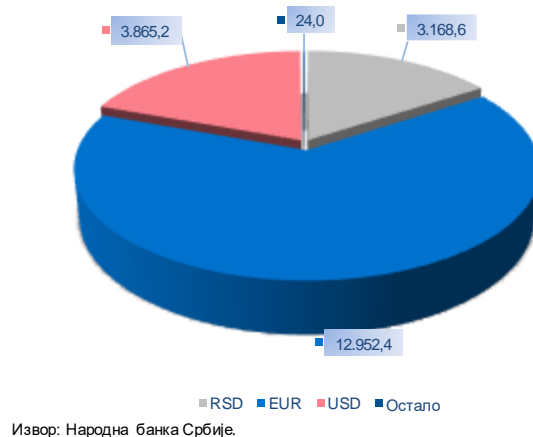
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 10. јануара 2024. (курс: 1 евро – 117,2324 динара).

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 1.985 комада (65,92%), затим 611 комада евра (20,29%), 411 комада америчког долара (13,65%) и четири комада осталих валута (0,13%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2023. године најбоље ће се сагледати ако се вредности тих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2023. (износ у хиљадама RSD)

Од укупно 20.010.283,97 динара, колика је укупна номинална динарска противвредност фалсификата свих валута, доминантан је удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 12.952.421,71 динара (64,73%), затим америчког долара, у износу од 3.865.216,11 динара (19,32%), домаће валуте, у износу од 3.168.630,00 динара (15,84%), и осталих валута, у износу од 24.016,14 динара (0,12%).

Напомена: Током 2023. године извршена је и експертиза 200 комада кованица евра апоена од 50 центи, 1 и 2 евра, при чему је утврђено да су 24 комада фалсификати, и то 23 комада апоена од 2 евра и 1 комад апоена од 1 евра.

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 10. јануар 2024. (117,2324).